

REFERAT 2017

OPPLÆRING OG KOMPETANSEUTVIKLING REFERAT FRA SEMINAR OM YRKESFAGSTRUKTUR

- Dato / sted:** 29.MARS 2017 kl 10 – 15 / KS Agenda, Vika i Oslo
- Til stede:** AFK: Erik Heier
BFK: Olav Horne
HFK: Turid Borud
OFK: Jørn Olav Bekkelund og Gard Rolid
TFK: Hans Jacob Edvardsen, fagopplæringsgruppas leder og møteleder
VFK: Liv Marit Meyer Pedersen og Guri Amundsen
ØFK: Kristin St. Hilaire
- Gjester:** Kai Tore Flottorp (Agder), Catrine Utne Pettersen (Rogaland), Torbjørn Mjelstad (Hordaland), Sissel Brusegård (Sogn og Fjordane), Inger A. Sjømæling og Geir Løkhaug (Møre og Romsdal), Marit Heggeriset (Sør-Trøndelag), Ove Austmo (Nord-Trøndelag), Hege Benedikte Torvik (Nordland), Lisbeth Sandtrøen (Finnmark).
Fra KS: Siri Halsan; KS/ faglige råd: Bodil Onsaker Berg (Buskerud), Jan Tore Harlyng (Halden), Kristin Bergundhaugen (Oslo).
- Innleder:** Avd.direktør Sture Berg Helgesen, Kunnskapsdepartementet
- Referent:** Unn Ribe, Østlandssamarbeidet - sekretariatet
- Kopi:** Kompetansegruppas leder Helge Galdal (TFK), Aina Berntsen og Bengt Jacobsen (AFK); Erik Bråthen (ØFK), Bente Fredheim (Oslo), Jorunn Legaard, KS.
- Vår dato: 29.03.2017** Vår ref.: Yrkesfagstruktur-seminar mars 2017. Vedlegg: oversikt møtedeltakere og presentasjon ved avd.dir. Sture Berg Helgesen, Kunnskapsdepartementet.

Fag- og yrkesopplæringsgruppa i Østlandssamarbeidet så det som nødvendig å arrangere et internseminar våren 2017 for å forberede kommende høringssak om ny yrkesfagstruktur. KD ved avdelingsdirektør Berg Helgesen ble spurt om å innlede. Ut fra interesse i øvrige fylkeskommuner ble det sendt en invitasjon til fagopplæringsansvarlig i fylkeskommunene i opplæringsregionene sør-vest og nord også, og til aktuelle personer i KS. KS sendte invitasjon til oppnevnte KS-representanter i SRY's faglige råd. Initiativet ble godt mottatt, med påmeldte fra nesten alle fylkeskommunene. Hans Jacob ønsket velkommen og inviterte til godt samarbeid om en omfattende og kompleks sak.

På programmet for dagen stod

- Innledning ved avd.direktør Berg Helgesen om kommende høringssak
- Forberedt innlegg om «Hva er utfordringene for fylkeskommunen som skoleeier ?, ved Erik Heier (Akershus)
- Drøftinger blant deltakerne som forberedelse til høringssak som skal skrives i alle fylkeskommuner. Gruppearbeid – med stikkord levert til referatet.

Høringssak om ny yrkesfagstruktur kommer fra Kunnskapsdepartementet 02.05.2017

Presentasjonen fra avd.direktør Berg Helgesen ligger ved referatet.

Innledningen tok utgangspunkt i Utdanningsdirektoratets forslag og Berg Helgesen orienterte noe om tenkningen som er i departementet i forhold til en del problemstillinger, samt inviterte møtedeltakerne til en diskusjon.

Kriterier for vurderinger i KD er

*Relevans (arbeidslivets kompetansebehov / forslag / anbefalinger)

*Konsistens – at nye tilbud baseres i tilstrekkelig grad på felleselementer, for å gi et godt grunnlag for fullføring til fag-/svennebrev

*Bærekraft (skoletilbud, mulige læreplasser)

Prosessen nå er

>Behandling i departementet – med møter med faglige råd, med fylkeskommunal referansegruppe (4.4.17), drøftinger med politisk ledelse. Prinsipper drøftes med andre departementer.

>Høringsforslag offentliggjøres 02.05.17, med høringsfrist 01.09.17. Utdanningsdirektoratet skal oppsummere høringsuttalelsene for KD.

>Etter oppsummering, en beslutning av ny struktur – høsten 2017.

>Utvikling av læreplaner, og implementering i fylkene. Iverksetting forventes skoleåret 2020/2021.

Spørsmål og kommentarer

fra møtedeltakerne i etterkant dreide seg om enkelte fag, om at høringsfrist fram til 1.sept er vanskelig mht å få gjennomført en politisk behandling iht oppsatte møteplaner, voksne i yrkesfagstrukturen, oppfylging av elevenes rett til inntak på ett av tre ønsker, dimensjonering, samiske fag, kompetanse sett i sammenheng med nasjonale satsinger på nye næringer – skal det være en sammenheng her ?, ulike modeller, bransjeutdanninger, regionale forskjeller.

Berg Helgesen understreket at 2 + 2 modellen fremdeles ses som grunnmodellen. Men det skal nå endres fra breie til mer smale innganger til yrkesfagene. Samtidig har en større diskusjon begynt i KD nå: har vi den rette modellen for opplæring framover ?

Ved utarbeidelsen av høringssak har KD sett på både forslaget fra Utdanningsdirektoratet og innstillinger fra nedsatte arbeidsgrupper og fra faglige råd.

Fagtilbud vurderes – og KD vil gjerne ha forslag til navn på opplæringstilbudene. Til høringssaken oppfordret han til å spille inn meninger og konsekvenser av forslag. Til slutt roste han initiativet til en seminardag som denne.

Sett fra arbeidsgiversiden – noe bra, noe undres en over, noe er en uenig i

Erik orientere fra synspunkter fra fylkeskommunal referansegruppe :

HVA SOM ER BRA

- Innspillene nedenfor er i hovedsak hentet fra den fylkeskommunale referansegruppa jeg satt i sammen med tre andre fylkeskommuner i fjor vår, der vi ga tilbakemeldinger til Utdanningsdirektoratet på forslagene som de arbeidet med
- Det er positivt at det foreslås å redusere antall programområder og lærefag.

- Kunne likevel tenkt enda dristigere og redusert mer
- Positiv til nytt utdanningsprogram IKT og mediefag
- Positiv til foreslåtte endringer på restaurant- og matfag, helse- og oppvekstfag, elektrofag, naturbruk, bygg- og anlegg og TIP
- Positivt med valgfrie programfag og fordypninger, men selvfølgelig et spørsmål om økonomi og kompetanse med hensyn til hvor stor bredde og mulighet for individuell tilpasning
- Hensiktsmessig at dette med kompetansesenter/opplæringscenter får en egen utredning
- I all hovedsak korrekt og treffende det som sies om økonomiske og administrative konsekvenser en foreslåtte endringer

HVA SOM VI ER LITT BETENKT OVER

- Begynne med en liten undring: I referansegruppa spurte vi oss selv om hvorfor det foreslås studiekompetanseløp på nettopp reiseliv, men ikke for andre program, for eksempel innen helse eller elektrofag
- Det vi er mest uenige i når det gjelder forslaget, er en eventuell innføring av flere utdanningsprogram. Dette gjelder spesielt oppsplittingen av Vg1 Design og håndverk i nye utdanningsprogram og en oppsplitting av Service og samferdsel på samme måte.
- Vi mener det er å gå i feil retning å spre vifta enda mer ut på Vg1 for å lage små og spisse tilbud så tidlig: Det tar 5 - 6 år fra elevene begynner å orientere seg mot videregående opplæring til de har oppnådd et fagbrev og skal ut på et arbeidsmarked *som i mellomtida kan ha endret seg betraktelig*. Det er vår bekymring her
- Å utvide antall utdanningsprogram er i verste fall å *slette*, i beste fall å *svekke*, intensjonene om en *bred inngang totalt* til videregående opplæring, og oppleves av flere skoleiere som et tilbakeskritt. Satt ut i livet vil det kunne bety at vi ikke kan forvente at de foreslåtte utdanningsprogrammene vil ha elevgrunnlag i ett enkelt fylke eller i én enkelt region.
- Dette vil igjen kunne få konsekvenser for opprettholdelse av fagmiljø og derved kunne tvinge fram en sentralisering, som igjen kan bety at elever som ønsker å velge smale utdanningsprogram, må regne med lange reiseavstander
- Noe annet som vi er opptatt av, er det faktumet at både design og håndverk og service og samferdsel i dag er utdanningsprogram med ikke voldsom tilstrømning; innsøkingen kunne ha vært bedre, og i tillegg har disse programmene et betydelig innslag av elever med et lavt inntaksgrunnlag. Av erfaring vet vi at disse vil få klare utfordringer hvis strukturen legger opp til at en allerede som 16-åring må belage seg på lange reiseavstander. I den referansegruppa som jeg satt i, foreslo vi det aldri formelt, men

drøftet faktisk muligheten av å legge ned f.eks. DH og spre det på andre og mer levedyktige utdanningsprogram.

I etterkant av Eriks orientering kommenterte møtedeltakerne ulike aspekter. Etter lunsj var det drøfting i grupper, med oppgave drøfte viktige momenter og sende dem over til ØS sekretariatet / referent. Momentene vil være synspunkter som fylkeskommunal referansegruppe, ved Erik (Akershus) og Torbjørn (Hordaland) pluss to til kan ta med til møte i departementet 4.4.2017.

Gruppearbeid - innspill overfor hverandre og til referansegruppa som møter KD 04.04.2017

Gruppe 1 (bakerste gruppe i møterommet)

- Saken skal behandles politisk
- Ta utgangspunkt i nasjonalt kompetansebehov og fremtidens kompetanse
- Regionale kompetanseutviklingsplaner må ligge til grunn for hva hver enkelt fylkeskommune/region gir at høringsvar. Behandling i egen fylkeskommune må involvere region, næring og utdanning.
- Trepartsmodellen er verdifull og 2 + 2 modellen må ligge fast, men litt mer forpliktelse for arbeidslivet
- Ønsker IKKE flere innganger (Vg1) dette vil være en stor utfordring for fylkeskommunene som skoleeier

Gruppe 2 (midt-gruppe venstre)

- Kompetansesenter = Landslinjer? Mobilitetsutfordringer i forhold til dette. Hvorfor starter man dette? Hvordan er rekkefølgen i forhold til å opprette kompetansesentre? Er dette tilbud som opprettes i mindre fag og man har behov for å samle det på et geografisk sted.
- Små og verneverdige fag må støttes bedre enn nå. "Maihaugen" må i større grad enn nå ha en koordinerende støttefunksjon for fylkene med prøvenemnder etc
- Særløpsfag: Hvorfor har vi dette? I mange av disse har få eller ingen søkere, ref. byggdrifterfaget. Hører dette faget inn under yrkesfaglige utdanningsstrukturen eller burde det ligge på Fagskolenivå?
- I hvor stor grad skal det være mulig å organisere kryssløp. Burde det være mulig å lage lokale kryssløp tilpasset behovet i regionen. Spesielt gjelder dette for elever fra VG1 ST til VG2 yrkesfag
- Burde man først studere hva man kan tilføre et lærefag for at det skal bestå, før man velger å legge det ned?
- Hva kan/skal den nye tilbudsstrukturen løse? Dimensjoneringen? Næringslivets behov? Omdømmet for yrkesfagene?

Gruppe 3 (fremste gruppe)

- Vi er skeptiske til utvidelse fra 8-13 utdanningsprogram da tanken må være at vi benytter det handlingsrommet og den fleksibiliteten som allerede finnes (1+3, 0+4 mm). YFF gir allerede i dag mulighet for fordypning. Hvis økt rekruttering er et argument, mener vi at den foreslåtte strukturen ikke vil bidra til dette. Vi kan ikke opprettholde fag der det verken er søkere eller læreplasser.

- En ny struktur bør gi mulighet for å gjøre endringer/ta inn i seg nye fag/endringer i arbeids- og næringsliv.
- Er det gjort en grundig nok vurdering på hvilke fag som bør UT i de ulike utd.programmene?
- Kontor- og adm.faget bør ikke fjernes. Med overskriften er fullført og bestått, er dette faget viktig. Det er nok lære-plasser og lærlingene kommer ut med et fagbrev. Vi vet at en fullført og bestått VGO gir mye større sansynlighet for at man er i jobb før fylte 30 år. Man jobber kanskje ikke direkte i faget, men tar med seg kompetansen videre inn i andre yrker
- Enighet om at reiselivs-faget blir et studiespes. utd.program.

Gruppe 4 (gruppe høyre side i rommet)

- Støtte til referansegruppa (Erik) sin redegjørelse
 - Viktig med bred inngang
 - For tidlig spesialisering kan gi nye utfordringer
- Skeptisk til flere Vg1 - det skaper nye utfordringer - nedlegging av tilbud?
- Fylkeskommunene ønskes likeverdig tilbud i hele fylket -
 - ødelegger U-dirs forslag med flere vg1 for utkantene?
 - Hva skjer dersom flere må flytte på hybel tidligere?
 - Raseres tilbudet innenfor nye, små utdanningsprogram?
 - Vil omvalg gå om med mer spesialisering?
- Transportfag - hvor bør det ligge? Faglig råd ønsker å ha det på Service og samferdsel(kundeperspektivet), men her er det ulike meninger (evt. endre navn på utdanningsprogram?)
- Mulig med spissa opplæring fra Vg1 med dagens regelverk
- Viktig å bruke handlingsrommet i læreplanene på alle nivå, fordypning på Vg2
- Matfag - utfordringen er antall søkere og ikke struktur
- Kan vekslingsmodell eller full opplæring i bedrift bidra til fordyping ? Ulike meninger her.
 - 2 + 2 er også en vekslingsmodell, men formell vekslings bare en gang
- Gir alle ulike utdanningsløp nye utfordringer?
- Ønsker å videreføre kontor- og administrasjonsfaget

Møteavslutning om prosess videre og oppsummering av dagen

Til slutt i møtet tok møteleder Hans Jacob opp prosessen videre, fra hørings-saken kommer 2.mai. Fylkeskommunene, KS, faglige råd, SRY vil alle være høringsinstanser.

Skal fylkeskommunene, KS med representanter i de faglige rådene samhandle ?

Konklusjon om at det er ønskelig å arbeide sammen og muligheter for dette sjekkes ut.

Høringsfrist: det trengs lenger frist enn til 1.september for en ordinær politisk behandling i fylkeskommunene. Erik og Torbjørn bes om å ta opp med KD tirsdag 4.4 at fylkeskommunene trenger en høringsfrist til 1.oktober.

Kommentarer til seminardagen:

Deltakerne takket østlandsgruppa for invitasjon, til en seminardag som ses som svært nyttig, for informasjon og utveksling av synspunkter.

.....

